

A gyulai képviselő testület 1879. decz. 27-én tartott ülésében a prostitutio tárgyában tartott beszéde (1880)

Tisztelt képviselő testület!

Nem tagadhatom, hogy bizonyos erkölcsi undort érzek magamban akkor, midőn e tárgyhoz hozzá szállani kénytelen vagyok. Mert hiszen vannak uraim dolgok, melyeknek lételét tudjuk, tudjuk, hogy a társadalomra nézve mennyire megbélyegzők, de a melyek egyáltalán nem alkalmasak arra, hogy a nyilvános tárgyalás szőnyegére vonczoltassanak, de a melyek ha mégis oda vonczoltatnak, e tény csak azt bizonyítja, hogy az illetők szakítottak szemérem-érzékükkel. De ha már e kérdés csakugyan a képviselő testület asztalára került: ám szóljunk hozzá, menten minden elfogultságtól, azon higgadsággal és komolysággal, mint a melyet a tárgy megérdemel, nézzük az éremnek ne csak azon lapját, melyet a kérvény feltár, hanem nézzük annak sokkal sötétebb oldalát is, melyet a kérvény gondosan kerül, sőt elfed.

Azönban nem tagadhatom azt sem, hogy a kérvény reám sajátos benyomást tett s eszembe juttatott egy vig kedélyü urat, ki midőn valamely tárgyhoz hozzá száll, azt rendesen azzal kezdi: *nekem ugyan e tárgyra vonatkozó szerény nézetem ez s ez s itt elmondja a maga nézetét, de azért ha valakinek nézete más, arra előre is kimondom hogy: számár.* Hasonlóul tesz ez a kérvény is. *Nem lehet, ugymond, a jó érzelem és a nemesebb iránti fogékonyságnak egyetlen szikrája sem azon kebelben, mely ezen átkos lélekvásárlással üzérkedő intézményeket csak elvileg is helyeselni tudná.* Másutt ismét: *érveket a bordélyházak mellett csak azok hozhatnak fel, kik önmagukra nézve ennek szükségét érzik s így az erkölcsiséget lábbal tiporva a tiszta erkölcsnek fogalmával sem bírnak, vagy azok említik, kiknek tág lelkiismeretén megfér azon tudat, hogy az emberiség legszentebb örökségét és legdrágább tulajdonát az erényes életet lassankint kiszorítsa és még a családi élet szentélyében is felváltsa az erkölcstelenség, s a bűn.* Ugyancsak később az emberiségből s minden nemesebb érzelemből kivetkőzött szörnyekről tétetik említés. Így aztán ezen kérvény előre is befogni igyekszik minden ember száját s számít arra, hogy oly gyenge idegzetü gyávakkal lesz dolga, kik az ártatlan és nem ártatlanokra egyiránt dörgedelmes szavakban rájuk rivalt ítéllettől megdöbbenve, nem mernek reá mutatni a kérvény tárgyát képező intézkedésnek, nem csak közegészségügyileg, de közerkölcsiség tekintetében is veszélyes következéseire. Előre bocsátásával annak, ho gy a prostituotit erkölcsi szempontból én is elítélem, de más oldalt annak üldözését a legnagyobb tévedésnek tartom, viszszaütasításával egyszersmind azon otromba vádaknak, melyeket e mosdatlan száju trágár kérvény tartalmaz: kijelentem, hogy van bennem elég erkölcsi bátorság a kérvénytől eltérő nézetten lenni.

Midőn ezen eltérő nézetemet tolmácsolom s kifejtem indokaimat s a statistika tényeivel világítom meg az állításomat s midőn ezt nem csak mint ezen képviselőnek egyik szerény tagja, de egyuttal hivatalos állásomból kifolyólag is teszem, mert hiszen a kérdés egyuttal közegészségügyi kérdés is: leghelyesebben fogok aként eljárni, hogy először sorra czáfolom mind azon állításokat, melyeket e kérvény tartalmaz, majd reá fogok mutatni, hogy az egyes államok a prostitúcióval szemben minő eljárást követtek és követnek, mi volt ezen eljárás eredménye, s mi mindezekből a végső tanulság.

E kérvény uraim először is azt mondja: *hány férfi alkothatna boldog családi életet, ha a fürtelem leányai olcsó szerelmükkel be nem hálóznák a könyelmű férfiakat, s ha nem lenne alkalmuk pillanatnyi felbecsülésük és durva állati ösztönük untalan való buja kielégítésére.*

Ha hangzottak valaha szavak, melyek a házasságot prostituálták s azt minden varázsától megfosztották; ugy e szavak valóban alkalmasak a házasság prostituálására. Mert hiszen uraim e szavakban kifejezést nyert felfogás, a feleséget, a nőt, az anyát úgy tünteti fel, mint a durva állati ösztön buja kielégítésének hitvány eszközét, kit a kéj-hölgytől csak az különböztet meg, hogy ő vele szemben a durva állati ösztön buja kielégítése a megengedett és elfogadott formák között történik, de a formától aztán eltekintve, ő is a durva nemi ösztön kielégítésének hitvány tárgyává törpül. Tehát jegyezzétek meg, nők és egyuttal anyák, hogy titeket csak szövetségtek alakísága különböztet meg a messalinaktól! – Viszsa utasítva a nő, az anya, s a házasság szentségének e szemérmetlen megsértését, csak annyit mondok: jaj annak a házas életnek, s jaj annak alapján azon társadalomnak, a melynél és a melyben a házasságnak nincs költészete, s hol a házasság alapját s annak összetartó kapcsát csak az állatóság képezi, ott háttérbe szorul az állat mellett a házasságot magasabb szempontból tekintő erkölcsi lény.

Egyébiránt, hogy egyáltalán nem a prostitutio befolyásolja a házasságok számának gyarapodását vagy gyérülését hanem egészen más tényezők, erre nézve szabadjon a t. képviselő testület előtt reámutatni a régibb tapasztalatokra s a statistika tényére. Hiszen már Polybius, a házasság iránti iszonyt, s a házasságok terméketlenségét Görögország talajának kimerülésével hozta igen helyesen kapcsolatba, s mint tudjuk a terméketlenség lett oka Görögország elnéptelenedésének s később elpusztulásának. Ugyanezen forrására a bajnak mutatott rá Julius Caesar is Rómában, s többféle socialis intézményei között törvényhozás útján akart segíteni a bajon, azonban már későn.

A statistika adataiból uraim, mint tény vezethető le azon állítás: hogy minél könnyebb valamely államban a megélhetés, annál nagyobb a hajlam a család alapításra, annál sűrűbbek a házasságok; minél nehezebb valamely államban a megélhetés, annál csekélyebb a hajlam a család alapításra, annál ritkábbak a házasságok. Így p. o. Oroszországban, melynek területéhez képest gyér lakosságát a ki nem merült talaj még bőven táplálni képes, mondom: Oroszországban 93, Magyarországon 108, Poroszországban 115, Angliában 118, Franciaországban 127, Bajorországban 151, Görögországban 153 lélekre esik egy házasság s a házasságok szaporúságát a talaj termékenysége, majd ismét a virágzó ipar szabályozza. Sőt többet mondok uraim, oly államokban, melyekben a földmívelés az állampolgárainak ha nem is egyedüli, de túlnyomó jövedelem forrása: a házasságok szaporúsága emelkedik a termékeny években, csökken a terméketlen években. Ugy hogy azt lehet mondani, hogy a termékek ára mintegy mértéke a házasságok gyarapodásának s így a szaporúságnak. Így p. o. 1852-ben volt a búza ára pesti mérőnként – 2 frt 55 kr. s esett 85 lélekre 1, 1853-ban volt a buza ára 4

frt 55 kr. s esett 107 lélekre 1, 1854-ben volt a búza ára 5 frt 81 kr. s esett 115 lélekre 1, 1855. volt a búza ára pesti mérőnként 6 ft 4 kr. s esett 119 lélekre 1, 1856. volt a búza ára pesti mérőnként 5 ft 47 kr. s esett 93 lélekre 1 házasság.

Miután ennél fogva uraim a házasságok szaporúsága a megélhetés könnyűségétől függ, a házasságok gyérülését ismét a megélhetés nehézsége vonja maga után, miután a nemi ösztön kielégítése a férfínál egy folyton fenálló parancsoló szükséglet: önkint következik, hogy a férfi, ha szerelmének, e nemes indulatnak még nincs, vagy körülményeinek kényszerítő hatalma alatt nem lehet tárgya, egyszerűen vagy prostitual ha tud, vagy pedig folyamodik a már rendelkezés alatti prostitúcióhoz. Így aztán önként következik, hogy miután általában több férfi születik mint nő, nem a prostitúto tényezője a házasságok gyérülésének, hanem éppen megfordítva, a házasságok gyérülése tényezője a prostitúciónak. Mert hiszen a mint követeli magának valaki az okoskodás azon menetét, hogy hány férfi házasodnék ha nem volnának a nemi ösztön kielégítésére szolgáló kéjhölgyek, éppen úgy követelhetem én az okoskodás ellenkező menetét t. i. azt, hogy hány nő nem válnék prostitútvá ha a férfiak házasodhatnának és házasodnának. A különbség a két tétel között csak az: hogy míg az első mellett nem szól semmi, ez utóbbit a tapasztalat tényei s a statistika adatai támogatják.

Igy téveszti aztán össze uraim az okot és az okozatot, a dolog mélyére tekinteni képtelen, vagy elfogultságból talán éppen nem is akaró egyoldalú felületesség!

És akkor aztán, midőn sem a törvényhozás sem a társadalom nem rendelkezik módokkal és eszközökkel arra, hogy a dolgok kérlelhetetlen menetén változtasson, ha nincs módjában hogy a viszonyokat a könnyebb megélhetésre s így a család alapításra kedvezőbben alakíthassa; nemcsak, hanem ma már a védtörvények értelmében a házasodás a 23 év előtt csak kormányi kivételes engedély mellett lehető: ugyan kértem önöktől, minő józan értelme van ezen kényszerítő hangon oda dörgött parancsnak, hogy *a ki elérte azon kort hogy házasodhassék Isten és emberi törvények szerint nősüljön meg?* s hol van az eszköz, melyel érvényt lehessen szerezni azon nevetséges találomnak, melyet a kérvény e szavakban fejez ki: „a ki pedig még nincs azon korban hogy nősülhessen *mint még fejletlen, éretlen eszü, tapasztalatlan ifjunak* (valóban szép bók az agglegényeknek) *nem csak erkölcsileg nem illik, de egészségi szempontból sem szabad ily helyeket látogatni.*” - E tételnél aztán akaratlanul eszébe jut az embernek azon latin közmondás: *Vana sine viribus ira, a mi magyarul szabadon fordítva annyit tesz, hogy: sokat akarja a szarka, de nem bírja a farka.*

*

A kérvény továbbá azt mondja: *nézzük meg a kórházakat nézzük meg országszerte, avagy csak városunkban s azt fogjuk tapasztalni, hogy az ott levő betegek 2/3-ad részét, vagy legalább is felét a bujakóros hölgyek foglalják el stb.*

Én uraim mindenkitől elvárom, sőt megkövetelem, hogy ha állítása bizonyítása céljából a statistika adataihoz folyamodik, ez adatok ne légből kapott valótlanságok, hanem a tényleges helyzetnek megfelelő pontos statistikai adatok legyenek. Sajnálattal kell jeleznem, hogy ez idézett állítás legalább a békésmegyei közkórházat illetőleg teljesen valótlan. Ennek igazolására szabadjon idéznem, a legközelebbi hét évre vonatkozó kór-forgalmi adatait megyei, most már közkórházunknak.

Ápolatott összesen	beteg	bujakóros kéjhölgy
1872	410	14
1873	302	14
1874	330	44
1875	270	34
1876	120	23
1877	162	9
1878	285	28

tett ennél fogva 7 év elforgása alatt a kéjhölgyek száma a megyei kórházban, midőn azok legtöbben voltak 20%, – midőn legkevésbé voltak 3%-ot, átlag pedig volt 7 év elforgása alatt a közép százalék 11. – Hol áll most már kérdés a 11 közép százaléktól, hol a 3%, vagy akár a 20% a féltől; történik ennél fogva a kedvenc állítás kedvéért, majd 47, majd 30, átlag pedig 39 százaléknyi eltérés az igazságtól, a mely eljárásnak aztán tisztességes neve: *füllentés*.

Hogy becsületet iparos segéd vissza utasított volna a kórházba leendő felvételtől, ez megtörténhetett. A dolog magyarázata azonban ott rejlik, hogy miután az egykori czéhek a kórház irányában a Bach rendszer alatt vállalt kötelezettségeiket nem teljesítették, a miből aztán később egy nyűgös peres kérdés is lett, a kórház sem volt irányukba, semmire sem kötelezhető. Hogy pedig bujakóros nőket és férfiakat, kivétel nélkül mindég felvettünk, annak oka ismét az volt, mert ezeket gyógyítás nélkül szabadon hagyni, egyértelmű lett volna a betegség terjesztésével, s ezt annyival inkább tennünk kellett, mert erre egyenes rendeletünk volt, ha bár mint megyei jellegű kórház erre kényszeríthetők az idegenekkel szemben nem valánk – az ápoltakért pedig nem fizetés esetén az országos betegápolási alap vállalt fizetési kötelezettségét.

*

Áttérek most uraim a kérvénynek oly tételére, melynek czáfolatánál meg kell bolygatnom a holtak árnyát, az élő nemzedék erkölcs-birtói széke elé kell idéznem az ősoket, még azon kegyelet rovására is, melyet kell hogy a késő unokák megőrizzenek lelkiületükben irányukba. – A kérvény ugyanis hivatkozik az ősapákra, kik a kérvény szerint efféle bűnbarlangokat nem ismertek, miért nem lehetne el ennél fogva nélkülök a mai nemzedék, – mond a kérvény.

Miután a prostitúció nem egyéb mint viszszaélés a faj fentartására irányzott ösztönrel, mint minden egyébbel ugy az ezzeli visszaélés is, egy idős az emberi nemmel s kísérni fogja őt sirjába. Ott leljük a prostitútiót a bibliai ó-korban, mint veres fonál húzódik át a közép korban, hogy kirívó színezetével tarkára fesse a modern társadalmat. Hiszen ha feljegyezte a biblia azt, hogy Abrahámnak, szolgálójától Hágártól gyermeke lesz, ha Lót leányainak esetét tudjuk; ha Ruben atyjának Jákobnak ágyasát megkeríti; ha bűnre csábítja az útféltre kiülő Thámár Judát, ha Dávid megkeríti magának Eliam leányát Betsábet, ha említést tesz Izrael népének fajtalanokodásáról Moab leányaival; ha azt látjuk miként csalja hálóba Ammon betegség ürügye alatt Thámárt; ha olvassuk, miként igyekeznek az akkori írók inteni a fiatalságot az úgynevezett néző és varázsló nők társaságától: valóban nincs okunk arra, hogy e tekintetben példányképpel tekinthessük a bibliai ó-korból Istennek választott népét. Olvassa el, ki nem sajnálja a fáradságot Hoseas profétának IV. részét; olvassa el a Példabe-

azédek könyvének VIII. r. 7-18 versszakát s megfogja találni azt, hogy itt már az írók egyáltalán nem érzékenykednek a kifejezések körül s a sorok között megtalálja, hogy a bordélyüzlet már e korban megvolt. Tekintsük uraim Görögországot, melyről pedig elismeri a történelem, hogy a tudományos műveltség fátylóját ő gyújtotta meg földrészünkön, sőt egyes férfiai, mint p. o. Socrates, oly moralt hirdettek, mely a kereszténységnek sem vált szégyenére! Mik voltak Görögországban a heterak, hanem ha prostituált nők finomabb értelemben, s Solon, hazájának Athénnek e bölcs törvényhozója, ki számolt honfitársai érzékiségével, épen a heterakat használta fel, hogy az athenei férfisereg érzékiségének, a közerkölcsiséget lehetőleg nem sértő módon eleget tegyen, az által, hogy a legszebb heterákat össze vásárolta s azokat hatósági felügyelet alatt álló nyilvános intézetben helyezte el. Ez intézet jövedelméből épült aztán az Aphrodite Pandemos temploma Athénben. Hát a római bachanalíák mik voltak, semmi egyéb mint a Vénus tiszteletének czége alatt üzött nyílt prostitúció s a Herkulánium és Pompeiben történt ásatások alkalmával nem egy épületre akadtak már, melyeknek trágár czége elárulta azon korbeli rendeltetésüket. A chinaiakról ősidők óta tudva van hogy a theaházak és theakertek nem egyebek módosított bordélyházaknál, de miután a chinai e tekintetben erkölcsiségére nem oly finnyás, a thea házak és kertekbeni szereplést nem is tartja valami megbélyegző dolognak. Spanyolországban különösen híresek voltak a mancebiak neve alatt ismert intézetek, ily intézeteknek nyitására legelőször a híres lázzadó Fajardó Alfons kapott engedélyt II. János királytól. Ez intézetek egész telepet képeztek az egyes városokban s miután az üzlet nagyon nyereségesnek mutatkozott, később Malaga, Loya, Renda, Marbella és Madridban is keletkeztek hason intézetek, sőt, mint Lalang híres francia utazó emlékezetbe hagyta papi tizedet is kellett tőlük fizetni. – Ha Olaszországról akarnánk szólni, elkelte mondani önöknek; mi az az olaszországi cicisbeo, de engedjék meg, hogy ne mondjam el. Megemlítem egyedül csak azt hogy híresek a római maison de passe-ok, a francia maison toléréé-ek s nem kevésbé híresek az angol cukrászdák s édes-ség mérő butiqué-ok. – Így találjuk meg uraim, ha nem akarunk szemethunyni, emberi gyarlóságunk e kiállító bizonyítékait, a nép alsó rétegéből, fel a társadalom legfelső rétegéig, sőt egész a trónokig, mert hiszen uraim a Cleopátrák, Messalinák, Mathildisek, Borgia-Lucretiak, Manciniak, Fontanges-ok Montepanok, Maintenonok, Pompadurok, Du Barry-k, Caylak s Valevskák stb. nem voltak egyebek mint a társadalmi haute volée s a trónok prostitútiái, s alig hiszem hogy ma erősebb forgalommal bíró bármely kis városkában is nem lelnők fel azon helyet, hol a prostitúció bizonyosan már évtizedek, sőt századok óta fészkel.

Eszem ágában sincs azt állítani, hogy helyesen volt s helyesen van ez ma is így, de azt az egyet mégis különösnek találom, hogy korunkra s a ma élő nemzedékre oly különös előszeretettel s oly kiméletlenül sütjük rá az erkölcsi súlyedés bélyegét ugyanazon gyarlóságért, mely közös volt őseinkkel, melyet tőlük örököltünk s mely szervezetünk tökéletlenségé.

Uraim! semmi nincs új a nap alatt!

*

Hogy továbbá az izgatott képzelődésnek is kijusson a maga osztályrésze, azt állítja a kérvény: *hogy a nyugati és keleti római birodalmat, – melynek hatalom-szava a világot megreszkettette egykoron, – semmire tették a bujaság fertelmei*, itt azonban mégis egy kicsit enged, s szerepelteti az általános elerkölcstelenedést is.

Ha a kérvény írója ismét mélyebben hatol vala a dolgok lényegébe, e vakmerő állítást bizonyosan nem kockáztatja vala. Egy egykor hatalmas állam bukásának uraim több és számos tényezője szokott lenni, a tényezők egész serege működik közre a felbomlás folyamatában. Igazolta már azt nem egyszer a történelem, hogy mihelyt valamely állam a külter-

jesség netovábbját elérte, mint elérte a római birodalom, mely az akkor ismert világot csak nem magába ölelte, lehetetlen reá nézve egy közép pontból az erőteljes kormányzat, melynek erélye a központtől távolsággal lankad, s még inkább lehetetlen akkor, ha az illető birodalom a legheterogénebb elemeket öleli fel a nélkül, hogy azokat asszimilálja is egyuttal. A miből önként következik, hogy a vágy, lerázni az idegen hatalom kényszerkötését csak alkalomra vár, hogy magát érvényesítse. Feledte úgy látszik a kérvény szerzője, hogy már Julius Caesar korában 350 ezerre ment Rómában azoknak száma, kiket, mert Itália kimerült földje nem bírta táplálni a túlnépes lakosságot, külföldről szállított gabonával kellett folyton élelmezni, kik azután az állam hatalmasainak kegyétől függvén, elvesztették az erő, a függetlenség, a szabadság érzetét, csúszo-mászó gyöngye szolga lelkeké süllyedtek, vak eszközökké, egyuttal a hatalomért versenyzők kezébe. Feledte, hogy Augustus idejében a talaj kimerülés folytán elsatnyulása a népnek már odáig jutott, hogy egy kis sereg megsemmisülése a teutoburgi erdőben, páni félelembé ejtette Rómát, mely már két legiónyi ujoncz illetéket sem bírta kiállítani. A helyzet Diocletian korában már odáig fejlődött, hogy nem volt többé Italiában szabad birtokos parasztság, hanem helyére gyarmatok léptek valódi jobbágyokkal. A honvédelem már azt megelőzőleg zsoldosok kezébe került s a proconsulok garázdálkodásaiban rejlő bajt tetőfokra emelte a praetoriánusok még veszélyesebb garázdálkodása s a palota-forradalmak, mint permanens métely ütöttek tanyát az Augustusok bíbor-palotáiban. A halálos döfést azonban a pogány római birodalomnak a kereszténység adta meg, nemcsak az által, hogy a katonai szellem a kolostorokba temetkezett, nem csak az által, hogy a katonaság tartására szánt öszveg nagy része évenként kolostorok és zárdák építésére fordítatott, hanem legkülönösebben ez által, hogy a császárok fegyelmét az országglás helyett a meddő theológiai tételek felett vitalkozó zsinatok vették igénybe. Joggal állithatjuk, uraim, hogy a kereszténység csak a római pogány birodalom romjain épülhetvén fel, amannak diadala, kellett, hogy ez utóbbinak bukása lett, legyen. Sokat, de nagyon sokat lehetne e tárgyra vonatkozólag még mondani, hanem e helyett csak azt kérdem: mi része volt mind ezekben a bujaság förtelmeinek s a kéjhölgyeknek?

Mi részük van uraim a kéjhölgyeknek abban, hogy akkor, midőn az Izlam már elborításal fenyegette, nem csak a keletet, de a nyugatot is, midőn már Konstantinápoly falai alatt állottak a török csordák, a kereszténység egy szerencsétlen kérdés körüli harczban emésztette fel erejét, azon kérdés felett ugyanis, hogy vajjon a latin szertartású római püspök-e az egyház látható feje, vagy a konstantinápolyi patriarcha, a latin szertartás fogadtassék-e el, vagy a görög, a szent lélek az atyától származik-e egyedül, vagy a fiútól is egyuttal. E szerencsétlen már korábbi keleti harcz, oly elkeseredést idézett aztán elő, hogy míg a kelet higgadtan nézte a nyugat bukását, a nyugat később a keletnek nyújtandó segélyt attól tette függővé, hogy aláveti-e magát a konstantinápolyi főpap a római főpappal. Mi köze volt a prostitúciónak ahoz, hogy akkor, midőn már megalkúdott a kelet s elfogadván a latin szertartást, a Sofia templomban latin misét szolgáltattak, elő áll egy fanatikus orthodox barát – Lucas Rotaras – s valóságos zendülést csinál a szerencsétlen városban, s e barát nem álllja azt mondani, hogy inkább a török turbánt óhajtja látni a városban, mint a latin sisakot, inkább a pogányt, mint a kovásztalan kenyérral (ostya) áldozó testvér keresztényt. Valjon a prostitúció bűne volt talán az is, hogy a barátok, kikre a falakon tört rések kijavitása volt bizva, s kik e czélra a császártól tekintélyes öszszeget kaptak, e pénzt elsikkasztották? Vagy talán azon genuaiak, kik a török hajóhadat a Bosporusba besegítették s ez által árulókká lettek, s az árulás díjául kereskedelmi előnyeik tisztelben tartását kötötték ki, prostitúal nők lettek volna?! –

Uraim! A nyugati s keleti római birodalom bukására oly sok tényező gyakorolt befo-lyást, hogy azok közül csak egyet tolni előtérbe, mint a bukás főtenyezőjét, semmi nem egyéb, mint erőszakvétele a történelem által regisztrált tényeken. Ily eljárást megengedhet magának a költő képzelő tehetsége, de ezt perhorrescalja a történelmi hűség.

Azt mondják, hogy sok ember nem látja az erdőtől a fát, a kérvény érdemes szerzőjén az ellenkező teljesegett, ő a fától nem látta az erdőt. De aztán azt ne követelje, hogy e hibába az ő kedvéért mi is bele essünk!

*

Tartalmaz továbbá e kérvény egy valóban kedves naiv önvalomást is, melyet ha a kérvény aláírói észrevesznek vala, őrizkednek e kérvény aláírásától, de ha ezt a kérvényben látták és mégis aláírták, elismerték önbűnösségüket s így aztán alkalmazható rájuk az, hogy annak idején ők se voltak jobbak a Deák-né vásznánál. Ott ugyanis, hol a fiatal emberekre rájuk parancsolnak, hogy ily helyeket nekik nem szabad látogatniok következő kifejezéssel élnek: nem szabad a paráznság karjaiba dobni ifju erejét s egészségét s feláldozni erényét a megmérgező hatású pillanatnyi testi gyönyörért, melynek utóhatása mindenkor utálatos és undorító. Na már uraim ha én valamiről oly categoricus biztossággal azt állítom, hogy annak a valaminek utóhatása mindenkor utálatos és undorító, kell hogy ez utálatos és undorító utóhatásról, közvetlen tapasztalás által szereztem legyen meggyőződést, mert hiszen e közvetlen tapasztalás nélkül fogalmam sem lehetne az undorító utóhatásról, épen úgy, mint senki nem beszélhet valaminek édes vagy keserü ízéről, ha iz-érzéke által nem szerzett magának meggyőződést egyik vagy másiknak létéről. Ha pedig ily gyermekes őszinteséggel vallják be a pillanatnyi gyönyör undorító utóhatásáról szerzett közvetlen tapasztalatukat – engedjenek meg – de elvesztették vagy is eljátszották maguktól a jogosultságot, hogy e téren erkölcsi leczkéket osztogathassanak s a ma élő nemzedék erkölcs biráivá emelkedhessenek.

Azonban e különben mozsdatlan száju trágár kérvény nem csak hogy gyermeteg módon naiv, de a menyiben azon szörnyeteg indítványt teszi, hogy a bordély házakat lakóikkal együtt utasítsuk a sintér-gödör mellé, tulzott szigorában embertelen s mint ilyen kereszténytelen is egyuttal. És a mit most mondandó vagyok, kezüket szivókra téve hallgassák önök, ne a farizeusok morálja, de szivük meleg és nemes dobbanása irányozza önöket.

A ki prostituált nővel valaha érintkezett s igyekezett e szerencsétlen nők előéletének titkaiba mélyebben behatolni azon minden kételyt kizáró, de egyzersmind reánk férfiakra nézve megpirító, többet mondok erkölcsileg lesújtó meggyőződést szerezhettem, hogy a prostituált nőknek legalább is 80%-át oly nők adják, kik elcsábítva, csábítóik által hitvány módon cserbe hagyva, a szülői házból ki dobva, rokonaiktól megvetve, a társadalomtól megutálva folyamodtak e kétségbe esett üzlethez, hogy tengethessék nyomorult létüket, hogy végre is a társadalom számüzötteivé válljanak, akiknek még azon nyomorult vigaszuk sincs, hogy az őket megejtő bünszegőt hasonló kárhozható itélettel sújtja a társadalom s míg a csábító a becsület álczájával árczán élvez talán ki-

a prostituáltak nem kis hányada végül is kényszerhelyzetében „menekül” a prostitúció e kegyetlen világába, jobbára olyan mikroközösségekből, amelyekben a társadalom deviáns jelenségeinek valamelyike ab ovo jelen volt, s a prostituálódó perszonális kapcsolataiban az erőszak jelenléte, a terror, a kiszolgáltatottság érzése stb. valójában mindennapos, megszokott jelenségé vált. A családtól, illetve más mikrostrukturákból való eltávolodás okai persze rendkívül sokrétűek lehetnek; a családi erőszak dominanciája, illetve a később prostituálódó gyermek családon belüli „viktimmé válása” azonban szinte valamennyi személyes „történet” része.

Dr. Borai Ákos: A prostitúció jogi szabályozásának anomáliái; a jelenség hazai kezelésének alternatívái. Vitaanyag, kézirat. Belügyminisztérium Rendészeti Főosztály, 1995.

tüntetést, rangot és becsülést, nem érzi hogy mellette egy gyenge lény nem csak önbotlásának súlyát, de az ő bűnének terhét és átkát hordozza egy hosszú életen át roskadozó vállain. Egyébiránt bár honnan kerüljenek ki a prostituált nők, a prostitutionál nem csak a nőnem a bűnös – ha egyáltalán itt bünről lehet szó – de bűnös maga a férfinem s a prostituáltak kisebb vagy nagyobb száma valamely államban, nem egyéb, mint a férfi-nem hiú élvvágának kifejezése, épen úgy, mint a folyton változó ostobánál ostobább divat nem egyéb mint a piperevágy kinyomata. És ime mit követelünk a kérvényben mi, az erényes férfiak? Hogy a prostituált nők a gyepmester térségére száműzessenek, s mint a javulásra már egyáltalán képtelenek, végleg vettessenek oda, honnan többé nincs és nem lehet megtérés, s megteremtve számukra e földön Dante poklát gyönyörködünk az erkölcsi kárhozat gyehennájában érettünk is bünhődő erkölcsi halál-vonaglásának kinjain. És ha önök ez ítéletet kimondották, mit tettek? Felelet a bűnszerzőt tették a bűnrészes erkölcsbirójává, az erősebb a gyengébb felett mondja ki kárhozatát ítéletét. Hol volt az illetők szive és lelke akkor, midőn e szerencsétlen kérvényt aláírták, hol volt a kérvény szerzőjének szive és lelke, midőn e kérvény agyában megfogalmazott? Nem gondolták meg az illetők mit tesz az, elzárva látni bárkinek is önmaga előtt a javulás s ez által a társadalomba lehető visszatérés útját s hogy e javulást csak egyre is közülök lehetelenné tenni s ez által őt erkölcsileg végleg veszni engedni, nem egyéb mint egy végleg elkárhozott lélek lidércznyomása az illetők lelkén s hogy e lélekért Isten és ember előtt felelősek. Nem szebb lett volna az illetőktől, ha javaslatot tesznek arra nézve, hogy e szerencsétlenek közül minél többen legyenek megmenthetők, s ha a társadalom elismeréssel dijjazza azt, ki a veszély alkalmával minél több életet ment meg, honnan azon indokolatlan hidegség mely az erkölcsi élet megmentésénél elfásítja a kebleket? Ne feledjék önök, hogy önöknek is vannak leány gyermekeik, s ha egyiket vagy másikat megejté a kísérés ördöge, akkor midőn a társadalom vakbuzgó elfogult része a fásult kebel ridegségével üldözi a szerencsétlent, a társadalom józanabb és nemesebben érezni tudó részének keresztény bocsánata és szeretete mindené, mely őt megmentheti s vissza adhatja az erkölcsi világnak, az életnek, a társadalomnak! Mi jögon mert a kérvény szerzője és aláírói felülemelkedni a legmagasabb morál hirdetőjén az üdvözítőn, ki mi ndőn a farizeusok és írástudók a paráznaságon kapott nőt a mester elé vonczolák, hogy a Mózes törvényében kiszabott megkövezés ítéletet rá kimondja, szemét lesütve e szavakat mondá: *ki magát bűn nélkül valónak érzi, az vessen követ ő reá!* A nőnek pedig ezt mondá: *én nem kárhozatlak, eredj, és többé ne vétkezzél!* Ne hidjék tehát önök uraim, hogy mindig azon oldalon van a morál, a melyen az elkárhozatát ítélet örjöngve tombol.

Félre tehát uraim azon embertelen szigorral, melynek sem az érző kedély, sem a bölcsélet, sem a hit, sem a moral, sem Isten, sem ember előtt, sem jogosultsága sem értelme! És én ki mondom, hogy ha önök e szerencsétlen kérvény javára döntenek, megfogják ugyan álszenteskedő farizeus módjára menteni a moral látszatát, de lényegében egyiránt arczúl ütük ugy a bölcséleti, mint a keresztény morált!

Ennyi az, mit a kérvény egyes tétéleire vonatkozólag elmondani szükségesnek látam. – Nem tettem volna, ha azt nem kellett volna tapasztalnom, hogy a kérvény mely nyomtatásban is megjelent, maga körül nagy port vert s nem egy gondolkozó főt szédített meg. – És ime uraim mivé törpül e kérvény a bíráló ész előtt: egy üres szóhalmaz, melyhez a mint az értelem a bírálat bonczkésével közeledik, nagyra futt szappanbuborék módjára szétpattan s mint a költő mondja: *szétoszlik, mint a buborék s marad mi volt, a pusztá lég!*